

Οι ραγδαίες αλλαγές της πολιτικής σκηνής

Η πρώτη πολιτική έρευνα της VPRC για το 2012 καταγράφει ραγδαίες αλλαγές στην πολιτική σκηνή και στους πολιτικούς συσχετισμούς. Η πτώση του ΠΑΣΟΚ που συνεχίζεται αμείωτη και με έντονους ρυθμούς φέρνει το κόμμα στην πέμπτη θέση της πρόθεσης ψήφου, πίσω από ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΚΚΕ και Δημοκρατική Αριστερά. Η εκτίμηση ψήφου δίνει στο ΠΑΣΟΚ ποσοστό 12%, όμως το χαρακτηριστικό στοιχείο είναι ότι πλέον δεν μπορεί, δημοσκοπικά τουλάχιστον, να αποκλειστεί η περίπτωση να βρεθεί ακόμα και κάτω του 10%.

Η ανατροπή αυτή είναι ιλιγγιώδης για τα πολιτικά χρονικά της μεταπολίτευσης. Ενας μεγάλος ιστορικός κύκλος φαίνεται να κλείνει, αφού μαζί με το ΠΑΣΟΚ αποσύρεται από το επίκεντρο της πολιτικής σκηνής και ο δικομματισμός, δηλαδή το πολιτικό εργαλείο λειτουργίας του μεταπολιτευτικού πολιτικού συστήματος. Η ραγδαία πτώση του ΠΑΣΟΚ αφήνει την ΝΔ μόνη της ως «ισχυρό πόλο» του κομματικού συστήματος, όμως εξαιρετικά αδύνατη, σε επίπεδα εκλογικής επιρροής που πεισματικά αρνούνται να υπερβούν το όριο του 33% των προηγούμενων (καταστροφικών γι' αυτήν) εκλογών.

ΔΗΜΑΡ, ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ παλεύουν ισοδύναμα αυτήν τη στιγμή για τη δεύτερη θέση που θα τους φέρει σε θέση αξιωματικής αντιπολίτευσης. Ταυτόχρονα, ο κατακερματισμός του κομματικού συστήματος είναι τέτοιος που δεν αποκλείεται η επόμενη Βουλή – η Βουλή της νέας μεταπολίτευσης όπως φαίνεται – να είναι επτακομματική ή και οκτακομματική ή ακόμα και εννεακομματική. Η διάλυση του ΠΑΣΟΚ απελευθερώνει δυνάμεις προς όλες τις κατευθύνσεις, με αποτέλεσμα τρεις πολιτικοί σχηματισμοί, η Δημοκρατική Συμμαχία, το Πανελλήνιο Αρμα Πολιτών και η Χρυσή Αυγή, να καταγράφονται σε επίπεδα του 2.5% και να βλέπουν ανοικτή την προοπτική κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης.

Μπορεί να ανακάμψει έστω και την τελευταία στιγμή το ΠΑΣΟΚ; Να καταφέρει δηλαδή να είναι τουλάχιστον δεύτερο κόμμα στα όρια του 15-18%; Με βάση το σημερινό πολιτικό κλίμα κάτι τέτοιο φαίνεται αρκετά δύσκολο και πάντως όχι αυτονόητο. Το ΠΑΣΟΚ έχει δεχτεί επάνω του σαν αλεξικέραυνο τις επιπτώσεις μιας άγριας πολιτικής επίθεσης στα λαϊκά και μεσαία εισοδήματα και στις δομές του κοινωνικού κράτους. Ο κυνισμός των κυβερνητικών στελεχών του δε έχει απελευθερώσει μια έντονη κοινωνική οργή, η οποία θα καταγραφεί οπωσδήποτε στις κάλπες. Μια ενδεχόμενη επίσης εσωκομματική μάχη για την προεδρία στο κόμμα, παραμονές των εκλογών, είναι πιθανόν να βαθύνει ακόμα περισσότερο τις αποσχιστικές τάσεις του εκλογικού σώματος από αυτό. Από την άλλη μεριά, η ραγδαία εκλογική άνοδος της ΔΗΜ.ΑΡ. που προέρχεται από μεγάλα τμήματα της παλαιάς εκλογικής βάσης των «εκσυγχρονιστών» του κόμματος, αποτελεί πιθανόν μια ασφαλιστική δικλείδα για την πιθανή «επιστροφή» μέρους τους προς το ΠΑΣΟΚ.

Η κατάρρευση της εικόνας της Κυβέρνησης Παπαδήμου (δείκτης δυσaráρεσκείας από την κυβερνητική πολιτική 92%) έχει συμπαρασύρει επίσης σε πτώση τον ΛΑΟΣ. Η εκλογική του επιρροή ακολουθεί πτωτική καμπύλη και αν σήμερα καταγράφεται σε πτώση της μίας μονάδας δεν αποκλείεται η πορεία προς τις εκλογές να συρρικνώσει πολύ την επιρροή του.

Η συνέχιση της τρικομματικής συνεργασίας φαίνεται να «καταδικάζει» εκλογικά τα τρία σημερινά κυβερνητικά κόμματα. Για το ΠΑΣΟΚ και τον ΛΑΟΣ (ένθερμοι υποστηρικτές της συνεργασίας) η πτώση είναι σαφής. Η ΝΔ με την αμφίσημη στάση της καταφέρει μεν να μην συρρικνώνεται, αλλά δεν μπορεί και να δημιουργήσει ρεύμα εκλογικής νίκης. Επομένως, το επίσημο πολιτικό σύστημα καλείται να λύσει ένα πολύ δυνατό γόρδιο δεσμό, καθώς είναι πιθανόν πλέον μετά τις επόμενες εκλογές να μην είναι αριθμητικώς δυνατή ούτε μια συνεργασία ΝΔ-ΛΑΟΣ, αλλά ούτε και μία συνεργασία ΝΔ-ΠΑΣΟΚ. Η άνοδος του ΣΥΡΙΖΑ και του Αρματος Πολιτών, η σταθερότητα του ΚΚΕ και η δημοσκοπική επανεμφάνιση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αν και δεν συγκλίνουν σε ένα ενιαίο πολιτικό σχέδιο για την χώρα, αποτελούν ένα σοβαρό παράγοντα ανισορροπίας του υφιστάμενου συστήματος.